

Aan Leden van de vaste commissie voor Asiel en Migratie

Datum 28 mei 2025

Betreft **Commentaar Commissie Meijers op kabinetsbesluit om ambtsberichten niet openbaar te maken**

**Commissie
Meijers**

Permanente
Commissie van
Deskundigen in
Internationaal
Vreemdelingen-,
vluchtelingen- en
strafrecht

Adres

Surinameplein 124
1058 GV
Amsterdam

T 020 362 05 05

[Website](#)

[E-mail](#)

Geachte leden van de vaste commissie voor Asiel en Migratie,

Naar aanleiding van de brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Tweede Kamer over het kabinetsbesluit om algemene en thematische ambtsberichten niet meer actief te publiceren (19 mei 2025), brengt de Commissie Meijers graag nogmaals onder uw aandacht dat een dergelijk voorstel in strijd is met zowel het Nederlandse als het Europese recht.

In de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken van 19 mei 2025 aan de voorzitter van de Tweede Kamer staat dat er geen wettelijke verplichting bestaat tot actieve openbaarmaking. Die is er echter wel, namelijk in artikel 3.1 van de Wet Open Overheid (Woo). Deze bepaalt dat het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat, 'bij de uitvoering van zijn taak uit eigen beweging de bij het bestuursorgaan berustende informatie neergelegd in documenten voor eenieder openbaar maakt'. Dezelfde bepaling maakt duidelijk dat deze informatie in ieder geval informatie betreft over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie. Hier vallen ambtsberichten met landeninformatie die ten grondslag ligt aan asielbesluiten onder. In de brief wordt niet aangegeven op welke grond een uitzondering op deze actieve informatieplicht wordt gemaakt. Volgens de Commissie Meijers is hier ook geen rechtvaardigingsgrond voor. Zo zijn met de openbaarmaking geen 'onevenredige inspanning of kosten' gemoeid (artikel 3.1 Woo). Ook zijn de uitzonderingen van artikel 5.1 en 5.2 Woo niet van toepassing.

Afgezien van deze wettelijke plicht tot actieve openbaarmaking ligt er ook een rechtsstatelijke verantwoordelijkheid bij de overheid voor transparant bestuur. Ter onderbouwing hiervan verwijst de Commissie naar hetgeen zij hierover eerder heeft geschreven in haar commentaar op het hoofdlijnenakkoord ([CM2406](#)) pagina's 5 en 6:

"In het Hoofdlijnenakkoord staat het voornemen om ambtsberichten, waaronder algemene ambtsberichten met landeninformatie van de Minister van Buitenlandse Zaken, in beginsel niet langer openbaar te maken. Het niet-openbaar maken van ambtsberichten zal niet geaccepteerd worden door de rechter als op basis van de informatie uit het ambtsbericht een beslissing op een asielverzoek is genomen. Zowel op basis van Nederlands recht (artikel 3:47 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur) als op basis van Europees recht is het niet toegestaan om de motivering van een besluit geheim te houden. De Procedurerichtlijn schrijft voor dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, dat een besluit in feite en rechte wordt gemotiveerd en dat een rechtsbijstandverlener toegang krijgt tot de informatie in het dossier van de asielzoeker op basis waarvan een besluit is genomen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt indien dat in strijd zou zijn met de (nationale) veiligheid, het onderzoeksbelang of de internationale betrekkingen. In dit geval dient de rechter echter toegang tot deze informatie te krijgen en moet worden voorzien in procedures waardoor het recht van verweer van de asielzoeker geëerbiedigd wordt.¹ Bovendien wijst de Commissie Meijers er op dat besluitvorming op grond van

¹ Artikelen 10(3), 11(2) en 23(1) Asielprocedurerichtlijn. Zie bijvoorbeeld ook het arrest van het HvJ EU inzake GM, 22 september 2022, C-159/21, ECLI:EU:C:2022:708, punten 47-51, waarin zelfs wanneer nationale veiligheid in het geding is beide procespartijen, dus ook de asielzoeker en diens rechtsbijstandverlener, kennis moeten hebben van de kern van de gronden waarop het tegen hem genomen besluit berust.

geheime informatie onverenigbaar is met het in artikel 47 van het EU Grondrechtenhandvest gegarandeerde recht op een effectief rechtsmiddel bij de rechter.²

In aanvulling hierop wijst de Commissie Meijers er nog op dat ook het EHRM strenge voorwaarden stelt aan het achterhouden van essentiële informatie waarop een afwijzende beschikking in het asiel- en vreemdelingenrecht is gebaseerd.³ Als een vreemdeling de (feitelijke) grondslag wordt onthouden voor een dergelijke beschikking kan hij zich daar immers niet adequaat tegen verdedigen.

Voorts wijst de Commissie Meijers erop dat de Rechtbank Den Haag op 20 juni 2024 het Hof van Justitie prejudiciële vragen heeft gesteld over de verhouding tussen het voor een vreemdeling achterhouden van (onderliggende) informatie uit een door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgesteld individueel ambtsbericht (over de band van artikel 8:29 Awb) en de adequate beoordeling van het risico op *réfoulement*.⁴ De Rechtbank heeft in zijn uitspraak al vastgesteld dat de werkwijze ex artikel 8:29 Awb in strijd is met artikel 23 lid 1 van richtlijn 2013/32/EU (de Procedurerichtlijn) en artikel 47 van het EU Grondrechtenhandvest, maar zag aanleiding om het HvJ EU te vragen om verdere verduidelijking. Hoewel er bij een individueel ambtsbericht goede redenen kunnen spelen die aanleiding geven tot vertrouwelijkheid (een risico voor de nationale veiligheid of openbare orde, of het belang van beschermen van bronnen) lijken die redenen niet of nauwelijks relevant voor landeninformatie uit de algemene en thematische ambtsberichten. De prejudiciële vragen van de Rechtbank over de beoordeling van het risico op *réfoulement* zijn dus evenzeer van belang wanneer een beschikking is gebaseerd op landeninformatie waartoe de vreemdeling geen toegang heeft gekregen. In afwachting van de beantwoording van die vragen zou geen nieuwe werkwijze ingevoerd moeten worden die de vrije toegang tot essentiële informatie al verder inperkt.

Tenslotte wijst de Commissie Meijers erop dat Artikel 18 van de nieuwe Asielprocedureverordening (2024/1348/EU), die uiterlijk op 12 juni 2026 van toepassing zal zijn in Nederland, dwingend voorschrijft dat het verdedigingsrecht van de vreemdeling moet worden geëerbiedigd als toegang tot de informatie of de bronnen in het dossier van de verzoeker wordt geweigerd ter bescherming van de nationale veiligheid of de organisaties of personen die de informatie hebben verstrekt, of op wie de informatie betrekking heeft. Weigering van toegang tot het procesdossier om andere redenen is niet toegestaan. Het is onduidelijk hoe het Kabinetbesluit van 19 mei jl. zich hiertoe verhoudt.

Voor verdere toelichting staan wij graag tot uw beschikking.

Hoogachtend,

Prof. Ashley Terlouw, Voorzitter Commissie Meijers

² Zie HvJEU, NW en PQ, 25 april 2024, C-420/22 en C-528/22 ECLI:EU:C:2024:344.

³ Zie EHRM (Grote Kamer), *Muhammad en Muhammad vs. Roemenië*, zaaknummer [80982/12](#), 15 oktober 2020, Hoewel deze uitspraak gaat over Protocol 7, waar Nederland geen partij bij is, is de uitleg die het Hof geeft ook van belang bij de interpretatie van Artikel 13 van het EVRM (het recht op een effectief rechtsmiddel) waaraan Nederland wel gebonden is.

⁴ Zie [Rechtbank Den Haag 20 juni 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:9590](#) voor de verwijzingsuitspraak. De zaak heeft bij het HvJEU het nummer C-431/24 gekregen. De zaaksnaam is Multan.